

maalets Løsning, saa kunde vi da sige, at vi havde ogsaa været med. Det kan jo ikke nægtes, at dette Spørgsmaal ser temmelig indviklet ud. Der klages snart over Arbejdsløshed og snart over for lang Arbejdstid. Arbejdsgiveren paastaar, at Arbejdslønnen er for stor, Arbejderen, at den er for lille. Faar vi Lejlighed til nu og da at kaste et Blik ind i de forskellige Forhold, og vil vi være fuldstændig upartiske, saa kan det let ske, at vi kan komme til at sige som den politiske Kandestøber: „Du har Ret, og Du har ogsaa Ret!“

Skal vi ikke være enige om at raade Arbejderne til i store Skarer at give sig i Arbejde hos den store Arbejdsgiver, vor moderlige Jord! Den har Arbejde nok og Raad til at betale det. Den er en retfærdig Arbejdsgiver, der betaler ethvert Arbejde, eftersom det er udført, hvad enten det udføres af en Mand, en Kvinde eller et Barn. Ganske vist kommer den ikke med milde Gaver ved Juletid eller i Sygdomstilfælde, derimod er den flink til at komme med Lønningstillæg, efterhaanden som Vedkommende har erhvervet Erfaring og Dygtighed. Og saa er der det store Fortrin ved dette Arbejde, at det er sundt, baade legemlig og aandelig, ganske anderledes sundt end Arbejdet paa Fabrikkerne. Ja, har den, der dyrker Jorden, bare en Gang rigtig faaet Aandens Øje op-ladt, saa skulde det gaa underligt til, om han eller hun atter sløvedes under denne Gerning. Og læg saa Mærke til dette Arbejdes Evne til at binde Mennesket til sit Hjem og sin Gerning. Om vi kunde se tilbunds, mon vi da ikke ofte vilde finde, at en stor Del af vore Besværigheder skriver sig fra, at de Baand, der skulde holde Mennesket til Hjemmet, er bristede. „Det, som bærer Landet igennem Freden, er Hjemmets Pulsslag i Travlheden“, siger Bjørnson.

Al Ære for Mandens store og rige Evner, at værne om Hjemmet det bliver dog Kvindens Sag. Og derfor er der sikkert mange af de Kvinder, der har valgt en Livsstilling, som holder dem borte fra deres Hjem, der tidlig eller sent vil fortryde det. Det er ikke min Mening, at dette skulde blive Tilfældet med dem alle, langt fra. Jeg vilde blot ønske, at enhver maatte kunne følge sit Hjertes Tilskyndelse i denne vigtige Sag. Og saa er jeg vis paa, at Hjærtets Tilskyndelse for mange Kvinder er at gaa og pusle i en Have. Denne Kærlighed til Jorden og dens Frembringelser ligger dybt grundet i den menneskelige Natur, baade Mandens og Kvindens. Og naar da Tusinder af Mennesker ved Forholdenes Magt holdes helt borte fra denne Gerning, da er det Vold mod Naturen og sligt straffer altid sig selv.

Jeg har i den senere Tid talt med flere erfarne Folk om Havebrug, og de have da sagt mig, hvad jeg forøvrigt vidste i Forvejen, at Jorden kan give fra det fire- til det tidobbelte Udbytte, stundom endog højere, naar den dyrkes som Have i Stedet for som Kornmark. Lægger man hertil de forskellige Indtægter, man kan have af Høns og andet Fjerkræ, af Bier, Geder, og hvad man nu ellers vil lægge Vind paa, og husker man endelig, at man her ikke som i saa mange andre Livsstillinger behøver at drive Brødnid for at komme frem; saa forstaar man let, at der paa dette Omraade er Udsigt til virkelig Fremgang i økonomisk Henseende. Nævnte Arbejder kan en sund og kraftig Kvinde udføre ligesaa